

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Primo ei[us] sal est sapo[rum] [con]dituu[m]

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Ber. de sc̄to Ambrosio

De beato Ambrosio Sermo.

Q̄d̄s estis sal

terre Darr. v. Per terrā hic intelligēti sunt hoies terreni; de quibz d̄i Phil. viii. Qui terrena sapiūt. q̄ bus etiā d̄i Hier. xxv. Terra terra terra audi sermonē dñi. Dixit aut̄ dñs discipul̄ suis & gnaliter oīb̄ ecclasticis virz: Vos estis sal terre, i. terrenoꝝ hoīm. Sicut em apposito sale cib̄ sapore accipit & sine sale insipid̄ est; sic & positoꝝ on̄o bono exēplō viroꝝ ecclasticoꝝ cereri q̄ terreni sunt sa poe accipit̄ diuinoꝝ et celestiu. Si autē mala fuerit ecclasticoꝝ vita; celi n̄b̄ de virtutibz sapiūt. Lbry. Si sacerdotiu in regru fuit; tota eccl̄a floret. Si aut̄ cor ruptu fuit; tota fides marcida est. Sic em cū videris arboꝝ pallētibz folijs/intel ligis q̄ vicin habbz in radice; Sic cū videois p̄plm indisciplinatū: sine dubio cognoscere q̄ sacerdotiu ei⁹ n̄ est sanu. Hec ille. Brus itaq̄ ambrosi⁹ q̄ fuit vir sc̄issime vite & exēplar̄ sp̄leidissimū rot⁹ virtutis recte d̄i sal terre. In consideratōe nāq̄ vite sui accipe p̄is terreni viri sapida affectioꝝ celestiu & diuinoꝝ. Ut aut̄ euidenti⁹ videamus ḡrecte d̄i sal vite; consideremus salis tres p̄petrates sibi pop̄tine p̄petrētes.

Primo ei sal est sapoꝝ p̄ditiuū

Sc̄do est humoꝝ mortificatiuū

Tertio est fetor̄ p̄seruatiuū.

D̄i Primis i ḡf sal est sapoꝝ p̄ditiuū Efficit em sapores gustuꝝ quenāt̄ tes. Job. vi. Numq̄ poterit cōediri insuffuz q̄d̄ n̄ ē sale p̄ditu. Brus i ḡf am brosius recte d̄i sal terre; qm̄ p̄ exemplū sa ctitaris sue virtutū opa fēc̄ terrenis virs esse lapida. Hedit aut̄ p̄cipue exemplū tri pliꝝ virtutis. Primū est exemplū corporalis castitatis. Per hāc in seipso erat cōuenientissime regular⁹. Sc̄do est exemplū fraternalis pietatis; Per hāc in ordine ad primū erat optime ordinat⁹. Tertiū est exemplū signalis charitatis; p̄ hanc ad deū rot⁹ erat eleuat⁹. Tō p̄t p̄g has tres virtutes quenāt̄er intelligi p̄nt oēs alie. et q̄d̄ b̄z aliquā reduci

Q̄d̄rimū ē exemplū cor-

poralis castitatis. Referre em Hiero. eum dixisse: Virginitatē nō solū efferr̄ sed seruam⁹. Un̄ ppter amoē cāritatis multe erat abstinentia; q̄d̄cē ei nisi sabbato & die dñico & festis p̄cipuis ieiunabat. Lōidebat r̄abat em qd̄ dicit Paul⁹ Ro. viii. Debitores sum⁹ nō carni vt fm carnē vivam⁹ Si em fm carnē vivit̄ mortali; si autē spū sacra carnis mortificaueritis vivent̄ Bee ille.

Sc̄dm est exēplū frater

nalis pietatis; i. Lm. iiiij. Pietas ad om̄a utilis est. Apparuit aut̄ ei⁹ pietas multiplo

Primo in viscerosa p̄passione. Lū cialli

q̄s lapsuz suū sibi p̄fitebas; sic amaritudine

flebat vt & illū sibi flere p̄stelleret. Ro. xij.

Flere cū flētibz i. cū his q̄ materia h̄t̄ sic

dī. Sc̄do in amoroſa affectione. Un̄ aū

aliquā ſeti ſacerdotis v̄l̄ epi ſibi obit⁹ n̄

clareſſic amarissime flebat vt vix ſolani

valeret. Lū aut̄ interrogatōe cur ſic ſaret

viroſ ſtos q̄ ad gliam p̄ficiſebat; atē

bar; Ne putet̄ me flere eo & recellerit; q̄ me p̄cesserit; taz̄ difficile ingeni q̄t̄

dignus tali officio inueniat. Ber. Hierobus

raritas preciū facit; mil in eccl̄a p̄oī ſi⁹ mil op̄abilis p̄bono ſtiliq̄ pastore; nepe

rara est uis ista. Tertio in gratia dñi tributioꝝ. Dia nāq̄ q̄ h̄t̄ poterat/paup̄i

buz & eccl̄y (nil ſibi retinet̄) tribuebat.

Hiero. xij. q. ii. c. Glia. Glia epi est pauperū op̄ibz p̄uidere. Ignominia ſacerdotis ē

p̄p̄is ſtudere diuines. Idē damaſo pape

xvi. q. i. c. Quoniam. Quicq̄ habet clēdi

pauper̄ est tē. Et ſequit̄. Qui aut̄ bonis

parentū & op̄ibus ſuſtentari p̄nt ſi q̄b̄ pau

perū est accipit̄; ſacrilegiū p̄fecto incurſe

et dibūt̄. Hec ibi. Sed heu heu q̄pani h̄

attendūt; q̄pani ponderat̄ hec hierony

mi ſyba; paucissimis glōſum imitari vob̄

lūt̄ ambrosiū. Nūc q̄p̄e implerū videm⁹

qd̄ d̄i Hier. viij. A minore v̄sq̄ ad maio

re oēs auaricie ſtudēt; & a p̄phera v̄sq̄ ad

sacerdotē cūcti ſuſtūt̄ volui. Lū in dñ. lxx

aut̄ ſacerdos aut̄ diacon⁹ neq̄q̄ ſtclarē

curas aſſumāt; ſin alit̄ deheiat̄. Un̄ i vēſt̄

le voluit dñſ leuitas ſi h̄t̄ trēas pollefliſſel

cu ceteris tribubz vt liberi⁹ diuīs cultibz iſſ

De sctō Ambrosio

Fo. CXXI

derēt. **U**nū nūcī. **xviij.** dōs ad aaron.
In terra eoz nibil possidebitis nec habe-
bitis partē īger eos: ego pars et hereditas
tuas tuā i medio filio ipsa israel, tē. Et deus.
xvij. Nō habebunt sacerdotes et leuite et
oīs q̄ de eadē tribu sūt partē et hereditas
tē cū reliq̄ israel q̄ sacrificia dōi et oblati-
nes et comedēt m̄bil aliud accipiat dō pos-
selloe fratri suop̄. Dōs enīpe est heredi-
tas eoz tē. Si itaq̄ voluit dōs sacerdo-
tes veteris legis sic abstractos eē a terre
nis et secularib⁹: q̄nto magis sacerdotes
euāgelicos rāto vtiq̄ magis q̄nto altius
et diuin⁹ eoz est officiū q̄d rāto excellit sa-
cerdotiū veteris legis q̄nto veritas excep-
dit vmbra et figurā et corp⁹ ch̄ri vez sacri-
ficia legalia. **D** magna igit̄ abuso sacerdo-
tiū auarop̄ et magna eis iminer confusio.
Hero. **xvij.** q. **j.c.** Socrates. Socrates ille
lebēban⁹ hō quodā dītissimus cum ad
phāndū athenas p̄geret: magnū aut̄ pō-
sus abiecit; neq̄ putauit se posse et virtutis
et diuinitatis sūl possidere. Nos suffari
nati auro ch̄m pauperē sequimur et sub p̄
terū elem̄ dyne p̄stīnū opibus incuban-
tes quo possum⁹ aliena (glo. i. res ecclie)
fidelēt distribuere q̄ nrā tumide reservam⁹.
Plenus veterē facile de ieiunij disputat.
Non hierosolymis fuisse h̄z hierosolymis
bā vixisse laudandum est. **H**ec illē. q. **d.** Nō
in gradu sacerdotali fuisse h̄z in eo bñ vi-
p̄sse laudandum est.

Lertiu ē exēplū supnalis
charitatis. Erat em in dei amore firmissi-
m⁹. **U**ni sicut h̄r. **xxij.** q. **vij.** c. Lōuenor.
Uni impator p̄teret basilicā dixit ambro-
s⁹. **P**rius ē vt aiāt mihi q̄ fidē auferat
Itē legif̄ in ep̄la sua de basilica nō tradē-
da. **Q** uo p̄posit⁹ valentinianū sibi mandauit.
Uni p̄ennīs valentinianū. Lapur tibi tol-
lo. **U**ni ambros⁹. **D** e p̄mittat tibi vt fa-
cias quod minaris arq̄ vtrīna deauerat
eos ab ecclisia. In me aut̄ oīa tela sua cō-
vertat et meo sanguine sitim sua explant.
Ro. **vij.** Quis nos separabit a charitate
Ecclīdo sal ē humor moy⁹ (dei tē.
et dicariū et pūgitiu. Sic et beat⁹
ambros⁹ mordicatiu. erat et pūgitiu
stra malos. Ad titū. ii. Exhortare et ar-
gue cū omni iungio. Et ibidem. j.c. Sunt

multi inobedientes / vaniloquī et seducto-
res q̄s op̄itz redar gui. **H**ec ibi. **H**oc ita
et faciebat ambros⁹ ostendens se sic sal tes-
re pūgitiu et mordicatiu. **E**t h̄ maxime
faciebat tripliciter.

Primo: increpando.

Secondo: cōminando.

Tertio: puniendo.

Primo increpando mali- ciosos.

Uni impator volenti auferre quā
dā basilicā dixit. Nolo te grauare impa-
tor ut putas te in ea q̄ diuina sūt aliquod
ius h̄re imperiale ad imperatorē palatia
p̄tinent: ad sacerdotē eccliesie. **I**te legitur
in histōria tripartita qualiter dure increp-
pauit theodosiū imperatorē q̄ in ciuitate
theſſalonica clade magnaz p̄petraverat.
Uni em mediolanū veniſſer: et eccliam in
trare vellet occurrit ambrosi⁹ phibēs ad
itūz et vi. **U**ni impator post cām tante fu-
roris molē tue p̄suptiōis nō agnoscis. Ne
scis miser imperator p̄petrate a te necis
q̄nta sit magnitudo? **S**ic forte recognitio
ne peccati p̄hibet p̄cas imp̄jū. **D**ecet tū vt
vincat rō p̄tā: q̄b⁹ oculis aspicias dōi tē
q̄nūb⁹ calcabis pedib⁹ sc̄m illi⁹ pauis
mentū. **R**ecede et recede ne sc̄do petō p̄rio
re neq̄cīa augere p̄tendas. **J**usserat siqui
dē impator in ciuitate theſſalonica cōs̄es in
terimi nocētes ab innocētib⁹ nō secessēs:
ex eo q̄ ora seditionē qdā iudices fuisse
ibi lapidati. **U**ni ibi seprē milia homin̄ och-
isi sūt nullo p̄cedēre iudicio. **I**te cū semel
impator ille iā recōciliatus: intra cācellos
starte p̄ceptione sacramētōp̄ expectans
ait ambros⁹. **O** impator interiora loca
sūt tātū sacerdotib⁹ collata. egressere igī
et hā expectationē cū ceteris cōmūnē ha-
be: purpura māc̄ ipato: es facit: nō sacer-
dotes. **U**ni impator p̄tin⁹ obediuit. **U**ni
et constantinopolim reuersus extra cācellos
starte: mandauit ei eōs vt intraret: et ille
at: vix disceere potui que differetia sit im-
peroris et sacerdotis. vix em inueni vez-
ritatis magistris: ambrosiū nāq̄ solū noui
vocare pontificē. **P**et̄ itaq̄ qm̄ ambrosi⁹
vicia etiā maior nō palpabat h̄z constanti-
sime voce libera increpabat. **U**ni. **vij.** **iiij.**
Argue obsecra increpa.

Secundo cōminando. **U**ni